

УДК 369.011.24

Мироненко А.П.¹, Серга Т.О.²

¹ студ. гр. СН-210 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Україна, як суверенна держава, відповідно до Конституції та міжнародних зобов'язань забезпечує своїм громадянам право на соціальний захист, зокрема малозабезпеченим верствам населення. Соціальний захист цих верств населення в Україні – є важливим елементом соціальної політики країни.

Соціальний захист є системою заходів та програм, спрямованих на забезпечення соціальної підтримки та допомоги малозабезпеченому населенню для полегшення їхнього життя та покращення соціального стану.

У широкому розумінні соціальний захист населення України – це система організаційних, правових та економічних заходів щодо забезпечення основних соціальних прав громадянина в Україні.

Система соціального захисту включає в себе комплекс заходів, спрямованих на забезпечення соціальної підтримки та захисту громадян в умовах різних життєвих ситуацій. Основними функціями та завданнями системи соціального захисту є:

Соціальний захист малозабезпечених верств населення: має забезпечувати допомогу та підтримку найбільш вразливим та потребуючим громадянам, забезпечуючи їм доступ до основних життєвих потреб.

Соціальне страхування: передбачає створення механізмів соціального страхування, які забезпечують громадянам фінансовий захист у разі втрати працездатності, хвороби, інвалідності та інших негараздів.

Соціальна реабілітація: повинна сприяти відновленню та покращенню життєвих умов людей, які опинилися у складних життєвих ситуаціях, зокрема внаслідок хвороби, травми або інших обставин.

Соціальна допомога сім'ям та дітям: має забезпечувати допомогу сім'ям з дітьми, особливо самотніми матерям та багатодітним сім'ям.

Соціальна підтримка осіб похилого віку: забезпечує їм доступ до медичної допомоги, соціальних послуг та інших необхідних ресурсів.

Основами соціального захисту малозабезпеченого населення в Україні є:

Соціальні виплати та допомога: пенсії, допомоги по безробіттю, матеріальна допомога.

Медичне обслуговування та доступ до безкоштовної медичної допомоги.

Соціальні програми та проекти: програми підтримки дітей, молоді, людей похилого віку, інвалідів та інших вразливих груп населення.

Розвиток соціальних служб та установ: центри соціальних служб, притулки для бездомних тощо.

Загалом, соціальний захист малозабезпеченого населення в Україні базується на принципах справедливості, гуманності та соціальної взаємодопомоги, спрямованих на покращення якості життя цих груп населення та зменшення соціальної нерівності.

Державну політику у сфері соціального захисту та соціального забезпечення визначають близько 30 законодавчих актів. Різноманітні пільги, соціальні виплати та соціальні послуги в Україні безпосередньо передбачені у 58 законах та більше ніж 120 підзаконних нормативно-правових актах.

Сформована законодавча база в Україні визначає правові та організаційні засади соціального захисту та встановлює механізми надання допомоги малозабезпеченим громадянам, передбачає ряд соціальних гарантій, таких як допомога по безробіттю, пенсійне забезпечення, допомога малозабезпеченим сім'ям тощо.

Слід зазначити, що частка малозабезпечених верств населення, які охоплені державною соціальною підтримкою в Україні, в загальній чисельності бідного населення в 2023 році складала 56,8% (рис.1), що можна охарактеризувати як досить високий рівень покриття соціальною підтримкою.

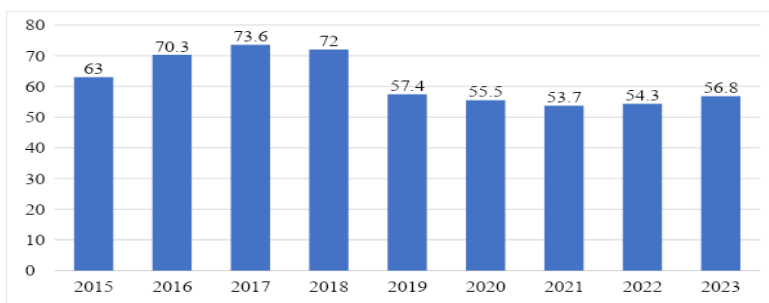

Рис.1. Частка малозабезпечених верств населення, які охоплені державною соціальною підтримкою в Україні, від загальної чисельності бідного населення, % (джерело: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk>)

Можна зробити висновок, що в Україні існує система соціального захисту, яка добре функціонує та здатна забезпечити значну частку малозабезпечених громадян державною соціальною підтримкою.